Adres Bureau Rademarkt
Rademarkt 12
9711 CV GRONINGEN
Postadres Postbus 107
9400 AC ASSEN
Telefoon 0900-8844

Behandeld door 5.1.2e 5.1.2e
Telefoon 5.1.2e
E-mail 5.1.2e @politie.nl

Regioburgemeester

- Aan de heer A. van der Tuuk, burgemeester van de gemeente Westerkwartier

Onderwerp Zienswijze RBP 2024-2027
Datum 15 februari 2024

Ons kenmerk -
Bijlage(n) -
Pagina 1

Geachte burgemeester,

Naar aanleiding van de behandeling van het Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2024-2027 in uw gemeenteraad ontving ik een zienswijze. Uw gemeenteraad uitte daarin haar zorgen over de capaciteit van de politie die in de eenheid beschikbaar is, over de beschikbaarheid van wijkagenten en de uitvoerbaarheid van de taken. Daarnaast dringt zij aan op samenwerking tegen ondermijning.

Meerdere gemeenteraden hebben in hun besprekingen van het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2024-2027 zorgen geuit over de beschikbare capaciteit van de politie. Ook uw raad maakt zich daar zorgen over en verzoekt mij om aan te dringen op meer politiecapaciteit voor Noord-Nederland. Ik heb begrip voor deze zorgen en de oproep van uw gemeenteraad.

<u>Politiecapaciteit</u>
De politie voelt zich gesteund door en deelt de zorgen van de raden die zien op de beschikbare politiecapaciteit. In diverse bestuurlijke overleggen in de eenheid – zowel regionaal in het RBPO als lokaal in de driehoeken – is het een terugkerend bespreekpunt. Het gaat hierbij om de inzet bij openbare orde kwesties als de (risico)wedstrijden van de vier betaalde voetbalorganisaties, de maatschappelijke onrust en onvrede die zich uit in vele demonstraties en radicalisering en de asielproblematiek in Ter Apel en daarbuiten. Recente rapporten (de Fenomeenanalyse extremisme en de rapporten van Van der Torre en Tops over ondermijning in Groningen, het Ommeland en Leeuwarden) tonen aan dat (vaak) minder zichtbare problematiek als ondermijning en radicalisering omvangrijker en weerbarstiger zijn dan veelal gedacht. Factoren als de relatieve ruimte, de aanwezigheid van havens, de grote groep sociaal en economisch kwetsbare jongeren en volwassenen spelen hierin een belangrijke rol. De impact van deze kwesties is groot.

In de aanpak van ondermijning vervullen het Openbaar Ministerie en de politie een belangrijke rol, keuzes binnen de opsporing zijn hierin cruciaal. Voor het bestrijden van de effecten in de bovenwereld hebben andere partijen zoals de gemeenten een belangrijke rol. Louter dit vraagstuk benaderen vanuit politiecapaciteit doet geen recht aan de conclusies uit de rapporten van Van der Torre en Tops. Wel is het van belang dat de wijkagent naast andere toezichthoudende functionarissen, uitwassen van georganiseerde criminaliteit blijft signaleren, die rol staat onder druk.

Daartegenover staat dat tegelijk met deze veranderingen de jarenlange overbezetting in Noord-Nederland de afgelopen jaren veranderd is in een (lichte) onderbezetting. Dit wordt ervaren als een toegenomen druk op de inzet van de politie: politiecapaciteit is schaars. Het vorige en huidige kabinet investeren fors in uitbreiding van de politieformatie met (landelijk) 700 fte en 63 fte voor Noord-Nederland (Hermansgelden). Tegelijkertijd heeft de politie de komende jaren te maken met een verhoogde uitstroom van pensioengerechtigd politiepersoneel (vergrijzing). Zowel voor de formatie-uitbreiding als voor het vervangen van de verhoogde uitstroom zijn aspiranten nodig, die pas na minimaal vier jaar (opleiding en begeleiding) vakbekwaam zijn. Met de Position Paper vragen de regioburgemeesters, het Openbaar Ministerie en de politie aandacht voor de politie en dringen ook bij het nieuwe kabinet aan op structurele gelden voor de uitbreiding van de politieformatie.

De afgelopen jaren is op diverse manieren politieformatie verdeeld over de regionale eenheden. Zo werden voor het verdelen van niet-geoormerkte formatie de percentages gebruikt uit het Besluit verdeling sterkte en middelen politie – die weer een afgeleide zijn van het herijkt *budget*verdeelsysteem. Ook is formatie verdeeld op basis van bijvoorbeeld aangenomen moties, of regeerakkoorden, zoals bijvoorbeeld formatie voor de taak Bewaken en Beveiligen.

Al enige tijd is er behoefte aan een herijking van deze verdeelsystematiek die recht doet aan de veranderde maatschappelijke situatie. Ook de Tweede Kamer herkent deze behoefte en heeft naar aanleiding van een motie (Van der Plas, 8 december 2022) bij de minister aangedrongen op deze herijking. Dit is een gezamenlijk traject van het Ministerie van J&V, het OM, de Regioburgemeesters en de politie, waarin beschikbaarheid en bereikbaarheid van de politie belangrijke thema's zijn. Een nieuwe verdeelsystematiek gaat op korte termijn geen oplossing bieden voor schaarste in politiecapaciteit in specifieke regionale eenheden. De huidige politiesterkte nu herverdelen zou een grootschalige reorganisatie van de politie inhouden, hiervoor is geen draagvlak bij de politie, de regioburgemeesters, het Openbaar Ministerie en de minister van J&V. Wel moeten wij er samen zorg voor dragen dat de kenmerken van Noord-Nederland – o.a. een uitgestrekt en dunbevolkt buitengebied – op een relevante wijze worden verwerkt in de beoordelingscriteria.

<u>Wijkagenten</u>
De wijkagenten hebben, samen met andere toezichthouders, een belangrijke rol binnen de politie: in de vroegsignalering en preventie, in de aanpak van o.a. zorg en veiligheid, anti-institutioneel denken en ondermijning. Zij zijn de ogen en oren in de wijken en spil in de informatiepositie van de basisteams. Zij kennen hun wijk en hebben contact met bewoners, waaronder jongeren, met veiligheidspartners.

Naast de fysieke omgeving zijn wijkagenten ook steeds meer aanwezig op het internet: de digitale wijkagent. Het internet is hun wijk. Zij controleren op het internet of mensen melding doen, wat er speelt in de wijk, en zorgen ervoor dat daarop wordt geanticipeerd. De digitaal wijkagent draagt ook bij aan het mediabewustzijn van politiemedewerkers.

De rol van wijkagent staat in sommige gebieden onder druk. In sommige gevallen is het door krapte in de bezetting en een grote vraag naar inzet bij incidenten noodzakelijk om ook de

wijkagenten in te zetten voor het afhandelen van incidenten. Aandacht voor de positie van de wijkagent blijft nodig om de verbinding met de wijken te behouden.

Ondermijning
Ondermijning heeft net als in het huidige Regionale Beleidsplan Veiligheid 2020-2023 een prominente plaats. Op dit thema valt in de samenwerking tussen partners in de eenheid veel winst te behalen en is daarom bij uitstek een thema voor dit beleidsplan. Bewustwording, kennisuitwisseling en een eenduidige aanpak (weerbaarheid, preventie en opsporing) spelen daarin een grote rol.

Ondermijning wordt (integraal) aangepakt door de RIEC convenantpartners, daarbij zijn het buitengebied, jonge aanwas en de havens als focusthema's benoemd. Daarnaast heeft de stuurgroep RIEC het handhavingsknelpunt netwerkfraude binnen zorgfraude aangewezen, dat zich richt op de aanpak van zorgcriminaliteit.

Uitvoerbaarheid plannen
De zorgen over de uitvoerbaarheid van ambities in het Regionaal beleidsplan Veiligheid zijn heel herkenbaar. Deze problemen spelen in de gemeenten, maar ook in de strafrechtketen (de politie, het OM en de rechtbanken) en in de zorg. Het doel van het RBP is ook om een *aanvullende* werking te hebben op de gemeentelijke integrale veiligheidsplannen en is bedoeld om de beschikbare (schaarse) krachten te bundelen en samen van meerwaarde te zijn. Om op die manier met de schaarse capaciteit toch stappen te kunnen maken, die ten goede komen aan heel Noord-Nederland. Deze schaarste vraagt blijvende aandacht en keuzes die niet alleen de in te zetten capaciteit in de overwegingen betrekken, maar ook (uit te breiden of te verbeteren) instrumentaria.

Aanpassing
Ik heb besloten het Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2024-2027 op één punt aan te passen, te weten de tekst over maatschappelijk ongenoegen, polarisatie en radicalisering op p. 10. Deze wordt:

> *De ontwikkelingen die we de afgelopen jaren hebben gezien, zullen naar verwachting ook de komende jaren hun weerslag hebben. Denk aan de gevolgen van de Russische inval in de Oekraïne en andere mondiale conflicten die enerzijds een grote vluchtelingenstroom (naast de bestaande asielinstroom) en anderzijds enorme stijgingen in de (energie)prijzen geven, de zorgen over klimaatverandering, de gas- en zoutwinning, de alternatieve energiebronnen en de stikstofplannen. Noord-Nederland kent ook regio-specifieke problematiek zoals een aanmeldcentrum, aardgaswinning en windmolenparken.*

Tot slot
De afgelopen jaren heb ik in landelijke overleggen en gesprekken aandacht gevraagd voor de politiesterkte in Noord-Nederland en dan met name voor de situatie in en om de landelijke voorziening in Ter Apel en de inzet die deze voorziening van alle betrokkenen vraagt. Dat blijf ik ook de komende periode doen.

Ik wil u en uw gemeenteraad bedanken voor uw reactie. De oproep van uw gemeenteraad en die van de andere raden geven de politie steun voor haar situatie en de moeilijke keuzes die van eenieder worden gevraagd.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Koen Schuiling,
Regioburgemeester Noord-Nederland

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gedeeltes geanonimiseerd op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

Art. 5.1 lid 2 onderdeel e
De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon instemt met openbaarmaking

Pagina('s): 1